

Profiel van de onderbroken loopbaan

Booghmans, M. (2006). *Profiel van de onderbroken loopbaan*. Eindrapport van het Steunpunt WAV.

In 2002 onderbraken 157 000 werkenden tussen 25 en 49 jaar hun loopbaan. Dit komt neer op een onderbrekingsgraad van 6,4%. De onderbrekingsgraad geeft de verhouding van de onderbrekers op de werkenden. Onderbrekers zijn diegenen die een overgang maken van een werkend naar een niet-werkend statuut. Voor de onderbreking zijn ze minstens één jaar aan het werk. De werkenden zijn diegenen die hun loopbaan volgens deze definitie onderbreken.

werkende vrouwen tussen 25 en 49 jaar de loopbaan met minstens één kwartaal, bij de werkende mannen ging het om 5,1%. Meer dan de helft (57,9%) van alle onderbrekers tussen 25 en 49 jaar, onderbrak de loopbaan in 2002 met een inactieve periode zonder een link te behouden met de arbeidsmarkt (figuur 1). Voor een klein derde van de onderbrekers tussen 25 en 49 jaar betekende de onderbreking een perio-

De verhouding van de onderbrekingsgraad wordt schematisch weergegeven in de volgende breuk:

$$\frac{\text{Werkend in kwartaal X1 tot en met kwartaal X4 en onderbreking in kwartaal X5}}{\text{Werkend in kwartaal X1 tot en met kwartaal X4}}$$

Onder 'werkend' behoort zowel een loontrekkende job (in een voltijds, deeltijds, onbepaald of speciaal statuut) als een zelfstandig statuut. Een 'onderbreking' kan zowel een periode van voltijdse loopbaanonderbreking/tijdskrediet, werkloosheid als een ander inactief statuut (invaliditeit, huisvrouw/man, student, leefloon, ...) zijn. De enige voorwaarde die gesteld wordt, is dat het om een voltijdse onderbreking moet gaan. Personen die hun arbeidstijd verkorten en bijvoorbeeld deeltijds loopbaanonderbreking/tijdskrediet opnemen of deeltijds gaan werken, worden niet als onderbreker beschouwd.

De onderbrekingsgraad naar geslacht

In 2002 onderbrak 6,4% van de werkenden hun loopbaan. Vrouwen onderbreken vaker hun loopbaan dan mannen. In 2002 onderbrak 8,1% van de

de van werkloosheid. Het systeem van loopbaanonderbreking/tijdskrediet nam met een tiende het kleinste aandeel van de onderbrekers in.

Bij mannen nemen de onderbrekingen omwille van een andere inactiviteit een hoger aandeel in dan gemiddeld, namelijk 61,2% in. Dit kan deels verklaard worden doordat mannen vaker een arbeidsongeval hebben dan vrouwen. Ook het gewicht van de onderbrekingen door werkloosheid ligt bij mannen hoger dan gemiddeld op 35,7%. Dit allemaal ten koste van het gewicht van de loopbaanonderbreking/tijdskrediet. Mannen die onderbreken maken zeer weinig gebruik van dit systeem. Bij de onderbrekende vrouwen heeft net het systeem van loopbaanonderbreking/tijdskrediet een hoger aandeel (17%) en komen de periodes van werkloosheid en andere inactiviteit minder voor dan gemiddeld. Vrouwen die onderbreken maken dus veel vaker gebruik van loopbaanonderbreking/ tijdskrediet.

De onderbrekingsgraad naar leeftijd

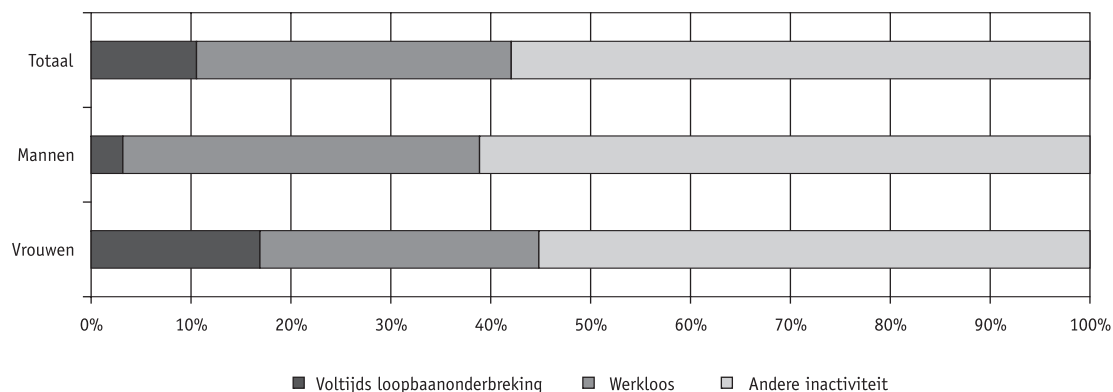
Binnen de groep 25-49-jarigen zien we een grote verscheidenheid in de mate van onderbreken

(tabel 1). Zo blijkt dat de onderbrekingsgraad afneemt, naarmate de leeftijd hoger is. Van de 25-29-jarigen onderbrak 11,5% in 2002 de loopbaan. Bij de 30-34-jarigen lag het aantal onderbrekers al een heel stuk lager op 7,9%. Het aantal onderbrekers daalt verder om op 4,4% te stranden bij de 45-49-jarigen. Dit patroon zien we zowel bij mannen als bij vrouwen, waarbij de onderbrekingsgraad voor elke leeftijdsgroep hoger ligt bij vrouwen dan bij mannen.

Vooral de leeftijdsgroep 25-29 jaar kent een hoge onderbrekingsgraad. Bij vrouwen onderbrak in 2002 14,7% in deze leeftijdsgroep de loopbaan, bij mannen ging het om 8,8%. Twee factoren spelen hier een rol. Aan de ene kant vinden we in deze leeftijdsgroep nog jongeren terug die pas intreden op de arbeidsmarkt. Zij komen vaker terecht in de uitzendarbeid en kennen een minder stabiel loopbaanpatroon met vaker een onderbreking. Aan de andere kant is dit ook de leeftijd waarop het krijgen van kinderen voor mannen en vrouwen belangrijk

Figuur 1.

Verdeling naar type onderbreking binnen de groep onderbrekers tussen 25 en 49 jaar naar geslacht (België; 2002)

Bron: PMBA-bestand uit het Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WAV)

Tabel 1.

Aantal onderbrekers en werkenden (geëxtrapoleerd naar de populatie) en onderbrekingsgraad naar geslacht en leeftijd bij de 25-49 jarigen (België; 2002)

	Mannen			Vrouwen			Totaal		
	Onderbrekers	Werkenden	Onderbrekingsgraad	Onderbrekers	Werkenden	Onderbrekingsgraad	Onderbrekers	Werkenden	Onderbrekingsgraad
	(n)	(n)	(%)	(n)	(n)	(%)	(n)	(n)	(%)
Totaal	72 250	1 412 210	5,1	84 735	1 050 545	8,1	156 985	2 462 755	6,4
25-29 jaar	15 680	178 370	8,8	21 640	147 390	14,7	37 320	325 760	11,5
30-34 jaar	17 475	287 155	6,1	22 835	224 710	10,2	40 310	511 865	7,9
35-39 jaar	15 425	323 015	4,8	16 740	240 130	7,0	32 165	563 145	5,7
40-44 jaar	12 670	325 015	3,9	12 335	234 800	5,3	25 005	559 815	4,5
45-49 jaar	11 000	298 655	3,7	11 185	203 515	5,5	22 185	502 170	4,4

Bron: PMBA-bestand uit het Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WAV)

wordt en men dus de loopbaan onderbreekt om voor het gezin te zorgen. Het opnemen van loopbaanonderbreking/tijdskrediet bepaalt, vooral bij vrouwen, mede de hogere onderbrekingsgraad. Ook in de volgende twee leeftijdsgroepen, maar dan vooral bij de 30-34-jarigen speelt het effect van loopbaanonderbreking/tijdskrediet een grote rol. In de groep 40-49 jaar vinden we de laagste onderbrekingsgraad. De onderbrekingen omwille van gezinsuitbreiding spelen hier minder een rol en we zien hier ook nog geen tekens van vervroegde uit-trede die pas ingezet wordt na 50 jaar of zelfs na 55 jaar.

Onderbrekingsgraad naar arbeidsregime

Deeltijds loontrekkenden (8,1%) onderbreken de loopbaan vaker dan voltijds loontrekkenden (5,2%). Dit geldt voor vrouwen (7,6% deeltijds versus 6,7% voltijds), maar nog meer voor mannen: 12,1% van de deeltijds loontrekkende mannen onderbreekt de loopbaan ten opzichte van 4,5% van de voltijds loontrekkende mannen. We moeten hier echter opmerken dat de deeltijds loontrekkende mannen een kleine groep binnen de werkenden vormen. Van de totale groep werkende mannen is 4,4% als deeltijds loontrekkende aan de slag. Het

aandeel deeltijds loontrekkenden ligt bij vrouwen op 42,2%.

De arbeidsmarktsituatie na de onderbreking

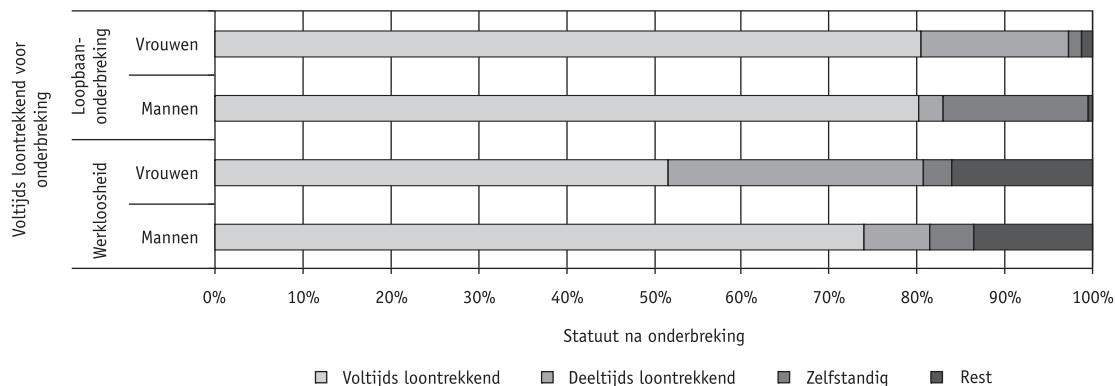
Voor degenen die als voltijds loontrekkende aan de slag waren, gaan we na in welk arbeidsmarktstatuut ze na de onderbreking terecht komen.¹ We maken een onderscheid tussen enerzijds een periode van loopbaanonderbreking/tijdskrediet en anderzijds een periode van werkloosheid (figuur 2).

Zowel mannen als vrouwen die als voltijds loontrekkende aan de slag zijn, blijven in 80% van de gevallen na een voltijdse loopbaanonderbreking als voltijds loontrekkende aan de slag. Het grote verschil tussen mannen en vrouwen zit vervat in wat ze doen als ze niet als voltijds loontrekkende aan de slag blijven. Bij voltijds loontrekkende mannen start 16,5% na de loopbaanonderbreking een zelfstandige activiteit, bij vrouwen is dit slechts 1,5%. Bij voltijds loontrekkende vrouwen gaat 17% na hun loopbaanonderbreking deeltijds aan het werk, bij mannen gaat het om slechts 2,9%.

Na een periode van werkloosheid gaat van de mannen met een voltijds loontrekkende job bijna 73,8%

Figuur 2.

Arbeidsmarktstatuut voor en na loopbaanonderbreking/tijdskrediet en werkloosheid bij de 25-49-jarige voltijds loontrekkende mannen en vrouwen* (België; 1998-2002)

* De categorie 'Rest' bevat een groep werkenden die ofwel in een speciaal regime zitten, zoals uitzendkrachten, ofwel een werkend statuut hebben zonder dat het bekend is of het een voltijdse of deeltijdse job is.

Bron: PMBA-bestand uit het Datawarehouse AM&SB bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WAV)

opnieuw als voltijds loontrekkende aan de slag. Bij vrouwen is dat slechts 51,7%. Na een periode van werkloosheid maakt 30% van de voltijds loontrekkende vrouwen een overstap naar een deeltijdse job. De overstap van voltijds naar deeltijds gebeurt dus veel vaker na een periode van werkloosheid dan na een loopbaanonderbreking/tijdskrediet. Of het hier om vrijwillig of onvrijwillig deeltijds werk gaat, kunnen we op basis van deze gegevens echter niet achterhalen. Voorts is het percentage voltijds werkenden dat na een periode van werkloosheid in de restcategorie terecht komt, niet te verwaarlozen. Bij mannen gaat het om 13,4%, bij vrouwen om 16,2%. Het gaat hier bijna uitsluitend om personen die aan het werk zijn als uitzendkracht.

De bron

De analyses voor de onderbrekingsgraad werden uitgevoerd op het PMBA-bestand (Panel Mobiliteit Bevolking op Arbeidsleeftijd), een steekproef uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming bij de Kruispuntbank Sociale Zekerheid,² die individuen opvolgt vanaf het tweede kwartaal van 1998 tot en met het vierde kwartaal van 2002. Het Datawarehouse is een koppeling van verschillende socialezekerheidsinstellingen. Dit maakt van het PMBA-bestand een loopbaanpaneel met een administratief karakter. Het bestand is werkbaar voor multivariate analyses en maakt het

ook mogelijk om mobiliteit op de arbeidsmarkt te meten en loopbaanpatronen in kaart te brengen. Omwille van het administratieve karakter kunnen ook de institutionele factoren in loopbaanpatronen geschetst worden. Zo zien we bijvoorbeeld dat het stelsel van ouderschapsverlof vooral opgenomen wordt door jonge moeders. De analyse over onderbrekingen in de loopbaan kan de impact en toegankelijkheid van bepaalde maatregelen meten.

*Mieke Booghmans
Steunpunt WAV*

Noten

1. We beperken ons in deze analyse tot de onderbrekers die in de beschouwde periode, dus van het tweede kwartaal van 1998 tot en met het vierde kwartaal van 2002, minstens een jaar als werkende aan de slag zijn, een onderbreking hebben van minstens één kwartaal en daarna terugkeren als werkende op de arbeidsmarkt, ook weer voor minstens vier kwartalen.
2. De steekproef werd getrokken in het kader van een project van de FOD Wetenschapsbeleid. Het steekproefdesign werd opgesteld door het Centre de Sociologie du Travail, de l'Emploi et de la Formation (TEF), met medewerking van het Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming (WAV). De Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ) heeft de effectieve trekking uitgevoerd.